

UZ ČLANAK »TEOLOGIJA NA RASKRŠĆU«*

(*Nedjeljna Dalmacija*, 16. III. 1975)

Drago Šimundža

Moram pozdraviti otvorenost *Nedjeljne Dalmacije* što se osvrnula na knjigu *Putovi i raskršća suvremene teologije* (Crkva u svijetu, Split, 1975) kao i pokušaj Ivica Mlivončića da u novinskom izvještaju iznese svoj sud o knjizi. Ne smijem im zamjeriti na »toploj« kritici, jer kad se kritizira, normalno je da se kritizira. Kritika — mnogi bi dodali konstruktivna kritika — ispravlja pogreške i gura povijest naprijed. Kamo sreće da i ova kritika tome bar malo pridonese. Stoga neka mi bude dopušteno, radi bolje obaviještenosti, iznijeti neke primjedbe ili, bolje, nadopune.

O čemu govore knjiga i Mlivončić?

Ja osobno shvaćam Mlivončića da je u svom novinarskom načinu pričavanja tražio sporna mjesta i stanovitu senzaciju. Ne zamjerim mu ni na njegovu osobnom uvjerenju da je knjiga teološki »konzervativna i neažurna«. — No nisu li takav pristup knjizi i njezina novinska prezentacija donekle izmijenili sadržaj i namjenu knjige? Ne mislim ovdje ni na kakvu zlonamjernost; vjerojatno je u pitanju publicistički stil ili možda nedočitanost pojedinih priloga. Jer knjiga u stvari govori o suvremenoj teološkoj problematici, i o nekim ključnim teološkim pitanjima. I unatoč zastupanjima nekih tradicionalnih katoličkih stajališta u pojedinim gledištima, autori obilno navode razna novija shvaćanja i tumačenja, što svakako upućuje na potrebnu informiranost i ažurnost. Dosta je pri tome pogledati samo bilješke i navode suvremene teološke literature. No, kažem, i Mlivončić o svemu tome može imati svoje mišljenje, iako ne bi bilo na odmet da je potpunije informirao o pravom sadržaju knjige.**

Neke nadopune

Bez sumnje ima nekih stavaka koje je Mlivončić ispravno prenio. Tako na pr. kad ističe moje slaganje s Helderom Camarom, ili također moje rezerve prema »radikalizaciji političke teologije«. No moram priznati da nije autentično izložen duh Franićeva, pa ni Cvitanovićeva i Perićeva članka.*** Pojedini izvaci, izvan konteksta, olako iskrivljuju misao. Sva tri

* Pod ovim je naslovom u *Nedjeljnoj Dalmaciji* novinar Ivica Mlivončić objavio svoj osvrt na našu knjigu *Putovi i raskršća suvremene teologije*. (Nešto je pisao i u *Večernjem listu*.) Naše uredništvo pozdravlja svaku ozbiljnu kritiku. Međutim, u cilju bolje obaviještenosti, napisali smo ove nadopune i dostavili ih (20. III. 1975) *Nedjeljnoj Dalmaciji* s molbom da ih objavi. Kako to do sada nije učinjeno, donosimo ih ovdje u *Crkvi u svijetu*.

** Usp. ovdje str. 185—187.

*** Usp. R. Perić, *Ateisti i ateizam*, *Radosna vijest*, br. 4, 1975, 13.

su ova autora u svojim bitnim preokupacijama okrenuti prema nadama suvremenog humanizma. I u njihovim se prilogima nalazi dovoljno kritike prema nekim starijim kršćanskim pogledima na ateizam.

Vjerujem da mi drug Mlivončić neće zamjeriti ako ga upozorim da su mu se u tekstu potkrale i neke pogreške u prezentaciji nekih gledišta. On, na pr., zamjera dru Kusiću da Marxov pogled na religiju svodi na izreku »da je religija opijum naroda«, odnosno »da je Marx u scijentizmu vidio izlaz iz svijeta otuđenja«. Nema, prve izreke nema u Kusićevu članku, pa ni aluzije na nju. Što se drugoga tiče, dr. K. uz neke druge oznake marksizma, na pr. »plodnu stvaralačku praksu«, stvarno naglašava ulogu znanosti, koje se ni danas, s pravom, marksisti ne odriču; no očito je da on to ne shvaća u smislu pukog scijentizma. To je poznato i iz prijašnjih njegovih radova, koje su i marksisti pozitivno vrednovali.

Uostalom, svi mi znamo kako nam je često teško potpuno doreći neka pitanja i sudove. Stoga ni najmanje ne zamjerim Mlivončiću, što mu se i u prezentaciji mojega mišljenja potkrala doista neshvatljiva pogreška, kad kaže da ja »politiku smatram borbom za vlast«. — Upravo suprotno! Evo što sam ja napisao: »... politiku više gotovo nitko ne uzimlje u njezinu tradicionalnom poimanju borbe za vlašću ili uskom smislu upravljanja državom... politika (se) danas shvaća u svom širem pojmu promicanja javnog dobra i opće koristi u društvu« (str. 103—104). — Naravno, samo se po sebi razumije, Mlivončićevi zaključci poslije ovakva promašaja nemaju nikakve veze s mojim gledištima i knjigom.

Lijevo krilo Katoličke crkve ili »politička teologija«

Mlivončić se na jednom mjestu, vjerojatno dobronamjerno, izražava da je »najizazovniji prilog« »Teologija i politika u svijetlu (vjerojatno je tiskarskom pogreškom napisano u 'svijetu') političke teologije«. Doista. Mislim da nije na odmet znati da neki suvremeni katolički teolozi pružaju moralnu potporu i poticaj da se i vjernici moraju uključiti u suvremena napredna kretanja (a u nas je poznat slučaj Camilla Torresa) i suprotstaviti se svakom izrabljivanju čovjeka od čovjeka, bilo to u Crkvi, bilo u društvu.